METSÄTALOUS

Kesäharvennusmänniköt käyvät hyvin kaupaksi. Tukkipuun kysyntä on pysynyt vakaana. **TOIMINNANJOHTAJA SUVI KOKKOLA, MÄNTY-SAIMAAN METSÄNHOITOYHDISTYS**

Kuopion sellutehdas käynnistyisi pari vuotta Äänekosken jälkeen

Finnpulpin Kuopioon suunnittelema 1,2 miljoonan tonnin tehdas keittäisi vain havusellua ja olisi maailman suurin havusellutehdas.

Finnpulpin sellujätti käynnistyisi näillä näkymin vuonna 2019, pari vuotta Metsä Groupin Äänekosken tehtaan jälkeen. Tehtaat olisivat kapasiteetiltaan jokseenkin samankokoisia. Erona on se, että Äänekoskella tehdään pitkäkuituisen havusellun lisäksi myös lyhytkuituista koivusellua.

Äänekosken 1,3 miljoonan tonnin tuotannosta 800 000 tonnia on havusellua ja 500 000 tonnia koivusellua.

Havusellun kysynnän arvioidaan kasvavan 3–4 prosenttia vuodessa, kun pitkäkuituista sellua tarvitaan yhä enemmän pakkauskartonkeihin ja pehmopapereihin lähinnä Kiinassa ja muualla Aasiassa sekä Etelä-Amerikassa.

Uusia havusellutehtaita ei maailmassa ole rakennettu kymmeneen vuoteen. Uusin on Mercerin Stendalin tehdas Saksassa. Sen kapasiteetti on 660 000 tonnia vuodessa.

”Muut investoinnit ovat olleet olemassa olevien tehtaiden laajennuksia. Samaan aikaan vanhaa kapasiteettia on suljettu paljon”, Finnpulpin suunnittelusta ja tehtaan rakentamisesta vastaava johtaja **Timo Piilonen** sanoo.

Havu Finnpulpille, koivu Savon Sellulle

Finnpulp käyttäisi havupuuta vuodessa 6,7 miljoonaa kuutiometriä. Siitä noin viisi miljoonaa kuutiometriä arvioidaan hankittavan kotimaisilta metsänomistajilta. Tarpeesta 10–15 prosenttia katettaisiin sahojen hakkeella ja saman verran tuontipuulla.

Maailman suurin havusellutehdas nousisi Powerfluten omistaman Savon Sellun viereen. Savon Sellu tekee aallotuskartonkia koivusta. Näin Finnpulpin puunhankinnassa kertyvälle koivulle luonnollinen osoite olisi naapuritontilla.

Savon Sellu on käyttänyt vuosittain koivua noin 0,7 miljoonaa kuutiometriä.

Piilosen mukaan Powerfluten omistaman Savon Sellun kanssa on keskusteltu yhteistyöstä puunhankinnassa.

”Olemme todenneet, ettei yhteistyölle ole mitään esteitä. Emme kilpaile samoista puista.”

Powerflute ja Vapo omistavat yhdessä puunhankintayhtiö Harvestian. Piilosen mukaan ”teoriassa on mahdollista”, että Finnpulpista tulisi Harvestian osakas.

”Aika näyttää, millainen ratkaisumalli löydetään, mutta olemme varautuneet siihen, että meillä on oma puunhankintaorganisaatio.”

Finnpulpin ympäristövaikutusten (yva) arviointiohjelma sisältää mahdollisuuden tiiviiseen yhteistyöhön Savon Sellun kanssa.

Savon Sellulle Finnpulp tarjoaa yhteistä jätevesien puhdistamoa ja voimalaitosta. Niillä korvattaisiin nykyiset vanhenevat laitteet. Yva-arvioinnissa Finnpulpin jäteveden puhdistamo on jo piirretty Savon Sellun tontille.

”Meillä on yhteinen intressi, kuinka päästöt saataisiin minimoitua”, Piilonen sanoo.

Uusia työpaikkoja luvassa 1 500

Finnpulp arvioi, että sellutehtaan päästessä vauhtiin tehdasalueella työskentelee 240 henkilöä. Suuri osa 1 500 uudesta työpaikasta syntyisi puunkorjuuseen ja kuljetuksiin sekä kemikaalien ja valmiin sellun kuljetusketjuun.

Rakennusvaiheen työllistävä vaikutus olisi 12 000 henkilötyövuotta.

1,4 miljardia euroa maksavan hankkeen kotimaisuusasteen Piilonen sanoo olevan korkea: koneissa ja laitteissa lähellä 70 prosenttia. Se olisi saman verran kuin Metsä Group arvioi Äänekosken tehtaan päälaitteiden kotimaisuusasteeksi.

”Tällaiseen ei ylletä juuri muilla teollisuuden aloilla. Verrataanpa vaikka ydinvoimalaan, mihin kaikki ydinkomponentit tulevat ulkomailta”, Piilonen sanoo.

JUHA KAIHLANEN

Kuva: Finnpulp

Kallaveden rannalle suunnitellun Finnpulpin sellutehtaan korkein piippu kohoaisi 130 metrin korkeuteen.

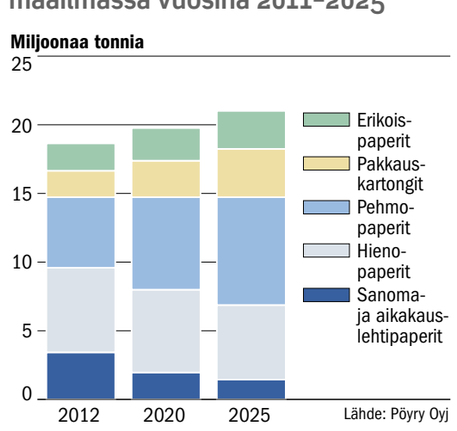

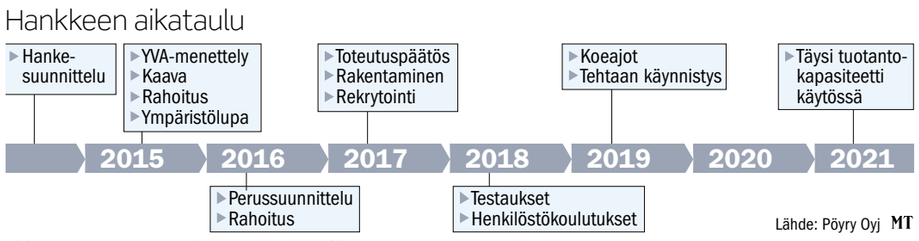

KOONNUT: JUHA KAIHLANEN, GRAFIIKKA: JUKKA PASONEN

FINNPULP

Puuntarve 6,7 miljoonaa kuutiota

Sellutehdas kuluttaisi puuta päivässä lähes 20 000 kuutiometriä.
Puusta tulisi 80 prosenttia autolla ja loput junalla. Sitä olisi mahdollista tuoda myös vesitse proomulla.
Puutavara-autoja saapuisi tehtaalle vuorokaudessa noin 300 ja junia kaksi.
Sellua syntyisi päivässä 3 400 tonnia.
Sellu lähtisi rautateitse satamiin. Vaunuja tarvittaisiin päivittäin 64 eli kaksi junaa.
Raakamäntyöljyä tehdas tuottaisi vuodessa 60 000 tonnia ja tärpättiä 6 000 tonnia.
Ligniiniä voitaisiin tuottaa 150 000 tonnia vuodessa.
Sähköä tehdas myisi yhden terawattitunnin vuodessa, mikä on 1,5 prosenttia Suomen koko sähköntuotannosta.
Jos ligniiniä ryhdytään erottamaan keittoliemestä eli mustalipeästä, sähkön myyntimäärä pienenee.

Finnvera takaa Metsä Groupin hanketta

Valtion erityisluottolaitos Finnvera osallistuu Metsä Groupin Äänekosken biotuotetehtaan rahoitusjärjestelyyn.

Finnvera takaa 1,2 miljardia euroa maksavan hankkeen kotimaisista laitehankinnoista 400 miljoonaa euroa.

Rahoitusjärjestelyssä on mukana Finnveran lisäksi kuusi kaupallista pankkia, Ruotsin vientitakuulaitos sekä Euroopan investointipankki.

Finnvera sai viime kesänä valtuudet tarjota vientitakuita myös kotimaahan tehtävien, vientiä luovien tai vientiä muuten hyödyttävien investointien rahoitukseen.

Aiemmin vientitakuilla voitiin helpottaa ainoastaan ulkomaille suuntautuvien kauppojen rahoitusta sekä viejien käyttöpääoma- ja toimitustakaustarpeita.

Äänekosken tehtaan rakennustyöt ovat jo alkaneet. Ensimmäisten sellupaalien odotetaan valmistuvan tehtaalta vuoden 2017 loppuun mennessä.

JUHA KAIHLANEN

Puutavara pois metsistä lähiviikkoina

Metsätuholaki ja siihen liittyvät asetukset velvoittavat viemään puutavaran pois hakkuupaikalta ja välivarastosta. Etelä-Suomessa tämä tulee tehdä heinäkuun alussa.

Metsäkeskus on koonnut muistilistan auttaakseen toimijoita varmistumaan, että he ovat toteuttaneet lain edellyttämät suojaustoimet oikein.

”Tärkein keino metsien hyönteistuhojen torjumiseksi on kuljettaa kuoriaisten lisääntymisalustana toimiva puutavara ajoissa pois hakkuupaikalta ja välivarastoista”, painottaa valmiuspäällikkö **Yrjö Niskanen** Suomen Metsäkeskuksesta.

Poistamisvelvoite tarkoittaa myös niitä myrskyn kaatamia ja vahingoittamia puita, jotka ylittävät laissa määritetyn rajan lahopuun määrästä.

Puutavaran tai hakkuuoikeuden omistajan on myös ilmoitettava Metsäkeskukselle tilanteista, joiden vuoksi laissa säädettyjen velvollisuuksien noudattaminen voi estyä.

Muistilista metsätuholain velvoitteista metsätalouden toimijoille löytyy Metsäkeskuksen sivuilta.

LAURA NIKINMAA

Kirjanpainaja on puutavaran pahin tuholainen.

Pienyritysten tietorekistereistä harmia nyt jo metsänomistajillekin

Yritystietorekisterit piinaavat pienyritysten lisäksi nyt myös metsänomistajia, jotka ovat vastikään liittyneet arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.

MTK:n kenttäpäällikön **Markku Ekdahlin** mukaan yritykset ovat todella taitavia puhumaan yrittäjiä tai elinkeinonharjoittajia asiakkaikseen, vaikkeivät nämä ymmärtäisi puhelun aikana ostavansa mitään.

”Ensimmäiseksi soittaja tarkistaa, ovatko hänen hallussaan olevat yhteystiedot oikein. Sitten hän vakuuttelee näkyvyyden tärkeyttä. Mikäli vastaaja ynähtää jonkin myöntävän sanan, yritys lähettää laskun perässä, eikä yritys tämän jälkeen vastaa yhteydenottoihin”, Ekdahl kuvailee.

”Jos ei nyt huijausta, niin pakkomyyntiä tämä on.”

Ekdahlin mukaan markkinoille on tullut lukuisia pikkufirmoja, jotka elävät myymällä paikkoja yritysluetteloissa.

”Aiemmin luettelohuijarit ovat olleet muun muassa metsänhoitoyhdistysten riesa. Nyt he kauppaavat luettelopaikkoja myös metsänomistajille, joilla on y-tunnus.”

Viisainta sanoa heti ei

Ekdahl kannustaa metsänomistajia liittymään alv-rekisteriin, koska silloin esimerkiksi puunmyyntiverotuksessa saa vähentää ostajan arvonlisäverot. Epämääräisiin yhteystietojen kyselijöihin kannattaa varautua.

> Jos ei nyt huijausta, niin pakkomyyntiä tämä on.
> **MARKKU EKDAHL**

”Viisainta on sanoa heti ei ja lopettaa puhelu”, Ekdahl neuvoo.

Yksi uhreista on Pohjois-Pohjanmaalla asuva metsänomistaja, joka sai toukokuussa Suomen yritysrekisteriltä lähes kahdensadan euron laskun ilman, että hän omasta mielestään tilasi mitään. Hän ei halua kommentoida tapaustaan julkisesti.

Suomen yritysrekisteri on Endora Oy:n aputoiminimi. Yhtiön toimitusjohtaja **Petri Siltakoski** ei vastannut haastattelupyyntöön, mutta yrityksestä kerrotaan, että puhelinmyynnin laatua valvotaan.

”Soittajat ohjeistetaan kertomaan, mistä soittavat ja että palvelu on maksullinen. Lasku ei lähde ilman, että asiakas vastaa myöntävästi eli sanoo ok tai selvä”, kuvailee Endoran johtaja, joka ei halua nimeään julkisuuteen.

Omat nettisivut riittävät

Oulun seudun metsänhoitoyhdistyksen toiminnanjohtaja **Mikko Harju** kertoo, että muutama vuosi sitten yhdistys taisteli pitkään erään luettelo-yhtiön kanssa.

”Yhtiö lähetti laskun, vaikka emme olleet luvanneet mitään. Lasku meni perintään ja aiheutti jopa merkinnän luottotietoihin. Emme jaksaneet ruveta taistelemaan asiasta käräjillä, vaikka olisi ehkä pitänyt. Maksoimme laskun pois”, Harju kertoo.

> Emme jaksaneet ruveta taistelemaan asiasta käräjillä, vaikka olisi ehkä pitänyt. Maksoimme laskun pois.
> **MIKKO HARJU**

Hänen mukaansa metsänomistaja tai metsänhoitoyhdistys ei tarvitse mainostilaa yritystietorekistereissä. Yhteystiedot omilla nettisivuilla riittävät yhdistyksille hyvin.

SUVI NIEMI

Puutavaravarastoista pulaa Itä-Suomessa

Itä-Suomen biotalous tarvitsee toimivan terminaariverkoston, joka mahdollistaisi sekä puun välivarastoinnin että tarvittaessa myös energiapuun haketuksen samoilla alueilla. Itä-Suomen metsät toimivat raaka-aineen lähteenä sekä oman alueen että koko Suomen metsä- ja bioenergiateollisuudelle, muistutetaan Itä-Suomen maakuntaliitoista.

Terminaaliverkoston akuutti tarve tuli ilmi hiljattain Varkaudessa järjestetyssä puuterminaalien kehittämiseen ja kaavoitustarpeisiin keskittyneessä seminaarissa.

Tilaisuuden järjestivät maakuntien liitot, ja mukana oli noin 50 asiantuntijan ja yrityselämän edustajan joukko.

Puutavaran välivarastointi terminaaleihin lisäisi alan kilpailukykyä, liikenteen sujuvuutta ja liikenneturvallisuutta, todettiin seminaarissa.

”Nykyään elykeskuksilla ei ole osoittaa alueita välivarastointiin ja siksi jatkossa on löydettävä uusi toimintamalli välivarastojen ja terminaalien hankintaan ja hallinnointiin”, vaativat maakuntaliitot.

Alueita tarvitaan sekä energiapuun varastointiin ja haketukseen lähelle korjuualueita ja lähelle käyttöpaikkoja. Haketus tulisi jatkossa keskittää terminaalialuille, jolloin hävikki saataisiin pidettyä mahdollisimman pienenä ja polttoaineen laatu ja toimitusvarmuus olisi mahdollisimman hyvä.

Suomen Metsäkeskuksen johdolla valmistellaan parhaillaan Itä-Suomen terminaaliverkon kehittämishanketta, jossa tehdään kattava nykytilan kartoitus, määriteltäisiin tavoitetila ja esitys terminaaliverkosta.

LIISA YLI-KETOLA

Tukin hyvä kysyntä vauhdittaa puukauppaa

Puukauppa käy tällä hetkellä kiivaana. Etenkin tukkipuulla riittää kysyntää.

”Leimikoita tehdään, hinnoitellaan ja myydään. Puukaupan volyymi on noussut selkeästi alkuvuodesta ja -keväästä. Voi sanoa, että nyt tehdään puukauppaa”, kertoo Pirkanmaan metsänhoitoyhdistyksen toiminnanjohtaja **Matti Sojakka**.

”Tukin lisääntynyt kysyntä on myös vauhdittanut kauppaa. Kuidun tilanne on ongelmallisempi. Töitä on vielä tehtävä, jotta sen kysyntä kasvaisi”, hän jatkaa.

Mänty-Saimaan metsänhoitoyhdistyksen toiminnanjohtajan **Suvi Kokkolan** mukaan alueella kuitupuun tilanne on hieman parempi kuin Pirkanmaalla.

”Kesäharvennusmänniköt käyvät hyvin kaupaksi. Tukkipuun kysyntä on pysynyt vakaana.”

Puukaupan tarkkoja lukuja viime viikolta ei ole saatu Metsäteollisuus ry:n tietojärjestelmän muutoksen takia.

Verkkopalvelu tulevaisuutta

MTK:n lanseeraama sähköinen Puumarkkinat.fi- verkkopalvelu on toiminut nyt kaksi vuotta. Ensimmäisen vuoden aikana sivustolla myytiin noin 17 000 leimikkoa.

Palvelussa metsänomistaja voi ilmoittaa puuta myytäväksi antamalla valtakirjan metsänhoitoyhdistykselle, joka lisää myyntikohteen sivustolle.

Tulevaisuuden tavoitteena olisi, että metsänomistaja voi lisätä ja kilpailuttaa puunmyyntikohteitaan myös omatoimisesti.

MTK:ssa uskotaan, että verkkopalvelut ovat osa puukaupan tulevaisuutta.

”Sähköiset palvelut yleistyvät, ja Puumarkkinat.fi- tyyppinen verkkopalvelu saa aikaa myötä suosiota myös puun myyjien ja ostajien taholta”, sanoo MTK:n metsälinjan tutkimuspäällikkö **Erno Järvinen**.

> Puukaupan volyymi on noussut selkeästi alkuvuodesta ja -keväästä.
> **MATTI SOJAKKA**

Kaikki metsänhoitoyhdistykset eivät tarjoa verkkopalvelua. Tämä johtuu pitkälti alueellisista eroista sekä leimikkojen määrässä että puun tarjoajissa ja ostajissa.

Verkkosivulta löytyvät palvelua tarjoavat metsänhoitoyhdistykset sekä puunostajat

LAURA NIKINMAA

Puun hinnat 11.5.–7.6.2015

Lähde: Luonnonvarakeskus

Alue	Mäntytukki	Kuusitukki	Koivutukki	Mäntykuitu	Kuusikuitu	Koivukuitu
	Euroa/m³ (alv 0 %)					
Kantohinnat, päätehakkuut						
Etelä-Suomi	56,8 ↑	56,6 ↑	42,3 ↓	17,0 ↑	18,9 ↑	17,2 ↑
Keski-Suomi	57,0 ⇆	56,2 ⇆	43,5 ↑	17,8 ↑	18,7 ⇆	17,6 ⇆
Savo-Karjala	56,4 ⇆	54,7 ↑	43,6 ⇆	17,4 ↑	17,3 ↑	17,7 ↑
Kymi-Savo	58,0 ⇆	56,8 ⇆	45,1 ⇆	17,5 ⇆	18,6 ↑	17,7 ⇆
Etelä-Pohjanmaa	56,8 ⇆	55,1 ↑	-	18,3 ⇆	18,3 ↑	18,0 ⇆
Kainuu-Pohjanmaa	54,5 ↑	54,8 ↑	-	18,6 ↑	17,4 ⇆	17,5 ↑
Lappi	48,0 ↑	49,4 ↑	-	18,9 ↑	-	17,5
Koko maa	**56,7 ⇆**	**56,1 ↑**	**43,7 ⇆**	**17,8 ↑**	**18,5 ↑**	**17,6 ↑**
Kantohinnat, harvennushakkuut paitsi ensiharvennukset						
Etelä-Suomi	48,5 ⇆	48,5 ↑	36,9 ↑	15,7 ↑	15,8 ↑	15,2 ↑
Keski-Suomi	47,8 ⇆	46,9 ↓	35,1 ↓	15,6 ⇆	15,6 ⇆	15,0 ⇆
Savo-Karjala	46,7 ↓	45,8 ↓	36,6 ↑	14,7 ↓	14,6 ↓	14,5 ↑
Kymi-Savo	49,5 ↑	48,0 ↑	38,6 ↑	15,6 ↑	15,7 ↑	15,1 ↑
Etelä-Pohjanmaa	47,0 ↓	44,8 ↓	-	15,1 ↓	14,8 ↓	14,6 ↓
Kainuu-Pohjanmaa	46,6 ⇆	45,4 ↑	-	14,9 ↓	14,5 ↓	13,5 ↓
Lappi	41,6 ↓	-	-	14,6 ↑		12,6 ↓
Koko maa	**47,8 ↑**	**47,2**	**36,9**	**15,3 ↑**	**15,4**	**14,8**
Hankintahinnat, kaikki hakkuut						
Etelä-Suomi	60,3 ↑	57,1 ↑	44,5 ↓	28,4 ↑	30,6 ↑	29,0 ⇆
Keski-Suomi	56,6 ↓	55,8 ⇆	44,3 ↓	29,1 ↑	30,1 ↓	29,6 ↑
Savo-Karjala	54,7 ↓	52,7 ↓	44,7 ⇆	27,7 ↓	27,6 ↓	29,6 ↑
Kymi-Savo	57,5 ↑	55,4 ↑	49,3 ↑	28,9 ↑	28,9 ↑	29,5 ↓
Etelä-Pohjanmaa	54,5 ↓	52,6 ↓	-	27,3 ↓	28,6 ↓	27,7 ↓
Kainuu-Pohjanmaa	54,1 ⇆	53,7 ↑	-	25,8 ↓	23,3 ↓	28,5 ↑
Lappi	55,2 ↑	-	-	27,8 ↑		29,0 ⇆
Koko maa	**56,8 ↑**	**55,4**	**45,7**	**27,8 ↑**	**29,4 ↑**	**29,1 ↑**

Hintojen muutos jaksolta 30.3.–26.4.2015: ↑ = noussut ↓ = laskenut ⇆ = pysynyt ennallaan (±1 %)

Mekrijärven tutkimusasema lakkautetaan

Itä-Suomen yliopiston luonnontieteiden ja metsätieteiden tiedekunnasta irtisanotaan 24 työntekijää. Lisäksi yliopisto lomauttaa kolme ja osa-aikaistaa yhden työntekijän.

Yliopiston hallitukselle esitetään biologian laitoksen ja ympäristötieteen laitoksen yhdistämistä ja yliopiston luopumista Mekrijärven tutkimusaseman toiminnasta ensi vuoden loppuun mennessä.

Henkilöstövähennykset kohdistuvat biologian laitoksella yhdeksään, fysiikan ja matematiikan laitoksella viiteen, tietojenkäsittelytieteen laitoksella kuuteen, ympäristötieteen laitoksella neljään ja Mekrijärven tutkimusasemalla neljään työntekijään.

Dekaani **Jukka Jurvelinin** mukaan tiedekunnan on kehitettävä toimintaansa profiloimalla tutkimustaan entistä enemmän vahvoille tutkimusaloille.

Ilomantsin Mekrijärvellä on järjestetty kenttäkursseja opiskelijoille ja toteutettu useita EU:n osaksi rahoittamia tutkimushankkeita, muun muassa koepelletöintiä ja energiapuun kosteusmuutosten mittaamista.

Metsäalaa tutkimusasemalla on yli 300 hehtaaria.

Irtisanomisen, osa-aikaistamisen ja lomauttamisen kohteeksi joutuvien määrä on 37 vähemmän kuin, mitä yhteistoimintaneuvottelujen alussa huhtikuussa arvioitiin. Alun perin yliopisto arvioi vähennystarpeeksi enintään 65 henkilöä.

LIISA YLI-KETOLA